

DISTRIBUIRANI ALGORITMI I SISTEMI

Distribuirana deljena memorija

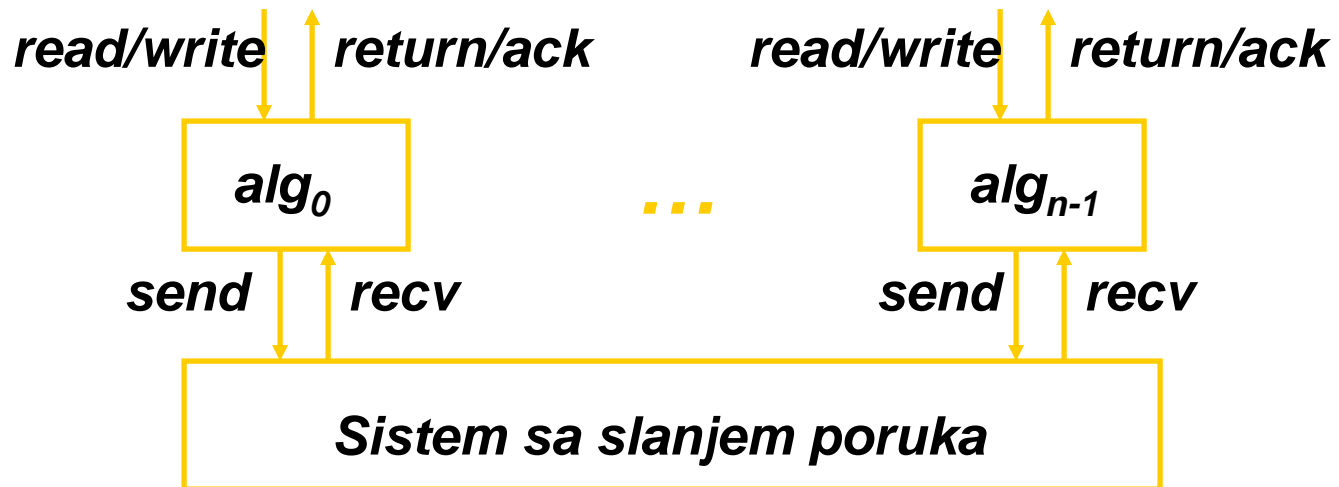
2

- Jedan model međuprocene komunikacije
- Obezbeđuje iluziju **deljenih promenljivih** na vrhu sistema za slanje poruka
- Deljena memorija se obično smatra pogodnijom platformom od sistema za slanje poruka
- Formalno, to je simulacija modela deljene memorije na vrhu modela sa slanjem poruka
- Posmatraćemo poseban slučaj:
  - ▣ nema otkaza
  - ▣ simuliraju se samo promenljive sa operacijama čitaj/piši

Simulacija

3

korisnici deljene memorije

Problemi deljene memorije

4

- Proces poziva operaciju deljene memorije (čitaj ili piši) u nekom trenutku
- Simulacioni algoritam na nekom čvoru izvršava neki kod, uz moguću razmenu poruka
- Na kraju simulacioni algoritam informiše proces o rezultatu pozvane operacije
- Znači operacije deljene memorije **nisu trenutne!**
  - ▣ Operacije (pozvane od raznih procesa) se mogu preklapati
- Koje vrednosti treba da vrate operacije koje se preklapaju sa drugim operacijama?
  - ▣ to definiše **uslov memorijske konzistentnosti**

Sekvencijalne specifikacije

5

- Svaki deljeni objekt ima **sekvencijalnu spec.:** specificira ponašanje objekta u *odsustvu* konkurencije
- Objekt podržava **operacije:**
  - ▣ pozive
  - ▣ odgovarajuće odgovore
- Skup sekvenci operacija koje su **legalne**

Sekvencijalna specifikacija za R/W registre

6

- Svaka operacija ima dva dela, poziv i odgovor
- Operacija **read** ima poziv $\text{read}_i(X)$ i odgovor $\text{return}_i(X,v)$ (indeks i odgovara procesu)
- Operacija **write** ima poziv $\text{write}_i(X,v)$ i odgovor $\text{ack}_i(X)$ (indeks i odgovara procesu)
- Sekvenca operacija je **legalna** ako i samo ako svako čitanje vraća vrednost poslednjeg prethodnog upisa
- Npr.: $[\text{write}_0(X,3) \text{ack}_0(X)] [\text{read}_1(X) \text{return}_1(X,3)]$

Uslovi memorijske konzistentnosti

7

- Uslovi konzistentnosti povezuju sekvencijalnu specifikaciju sa onim što se dešava u prisustvu konkurencije
- Proučićemo dva dobro-poznata uslova:
  - ▣ mogućnost linearizacije (linearizability)
  - ▣ sekvencijalna konzistentnost
- Razmotićemo samo registre za čitanje/upis, u slučaju kada nema otkaza

Definicija mogućnosti linearizacije (Linearizability)

8

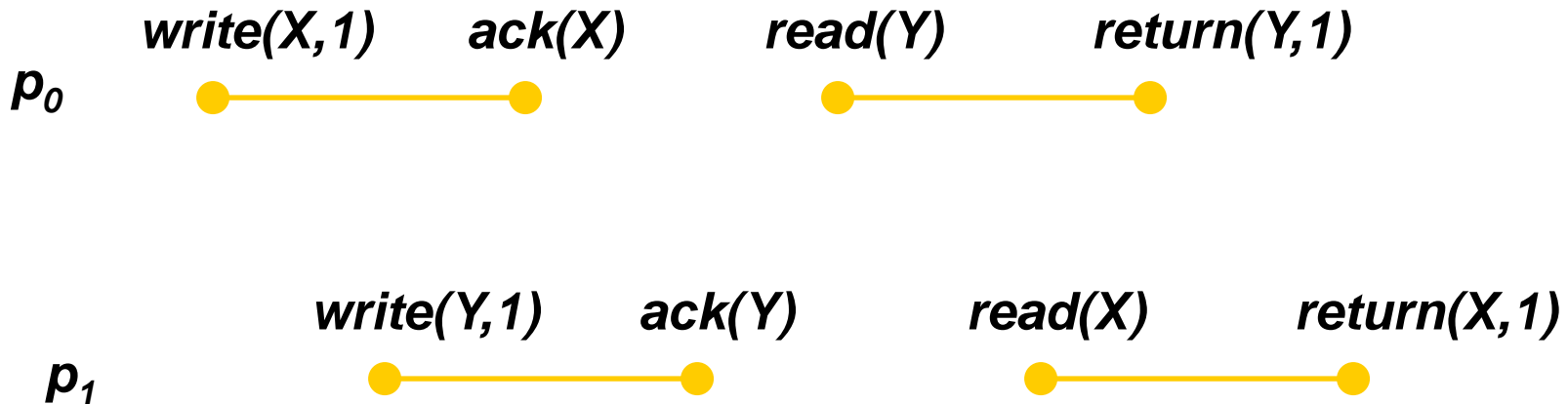
- Neka je σ sekvenca poziva i odgovora za skup operacija
  - ▣ poziv ne mora biti odmah praćen svojim odgovorom, može imati konkurentne, preklapajuće operacije
- σ se **može linearizovati** ako postoji permutacija π svih operacija u σ (gde je svaki poziv odmah praćen svojim odgovorom), koja zadovoljava:
  - ▣ $\pi \mid X$ je legalna (**zadovoljava sekve. spec.**) za sve prom. X , i
  - ▣ ako se odgovor za operaciju O_1 desio u σ pre poziva operacije O_2 , onda se O_1 desila u π pre O_2 (**π respektuje redosled realnog vremena nepreklopljenih operacija u σ**)

Primeri mogućnosti linearizacije

9

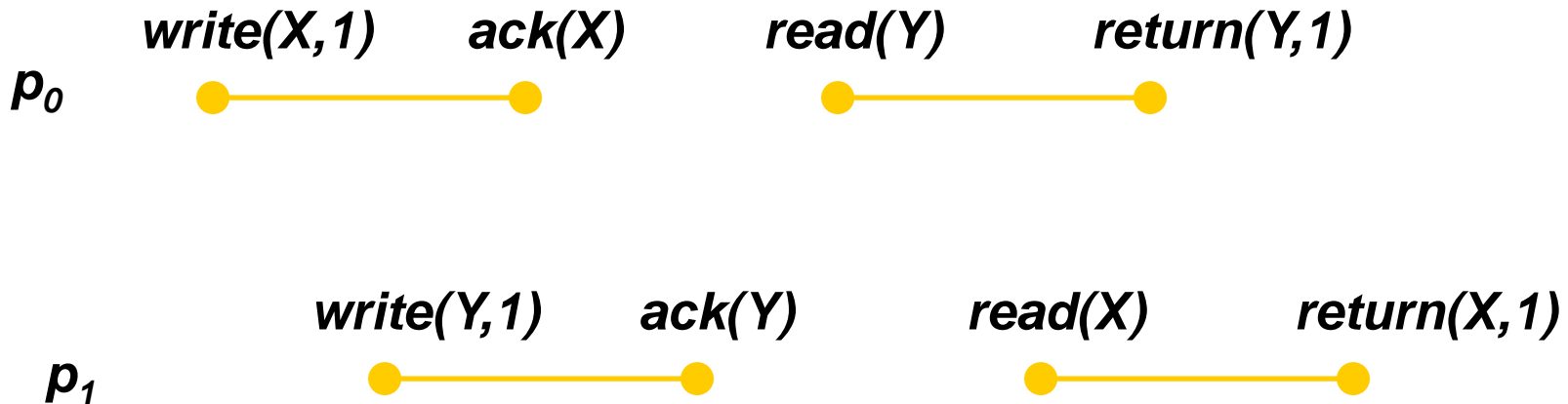
Neka postoje dve deljene promenljive, X i Y , obe inicijalno 0

Primeri mogućnosti linearizacije

10

Neka postoje dve deljene promenljive, X i Y , obe inicijalno 0

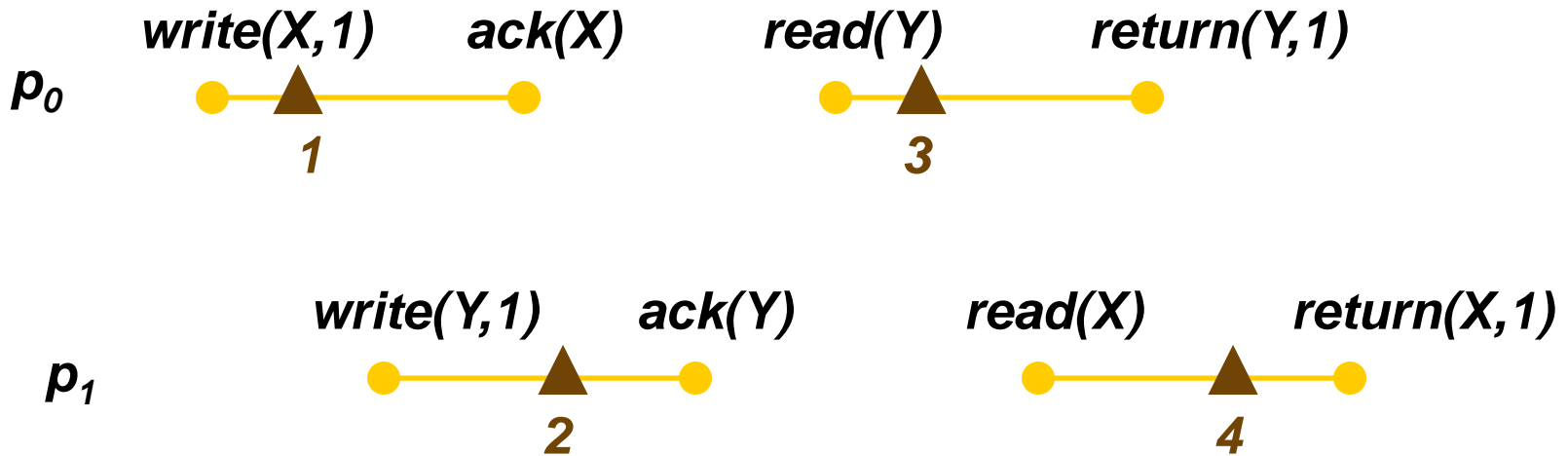

Da li se ova sekvenca
može linearizovati?

Primeri mogućnosti linearizacije

11

Neka postoje dve deljene promenljive, X i Y , obe inicijalno 0

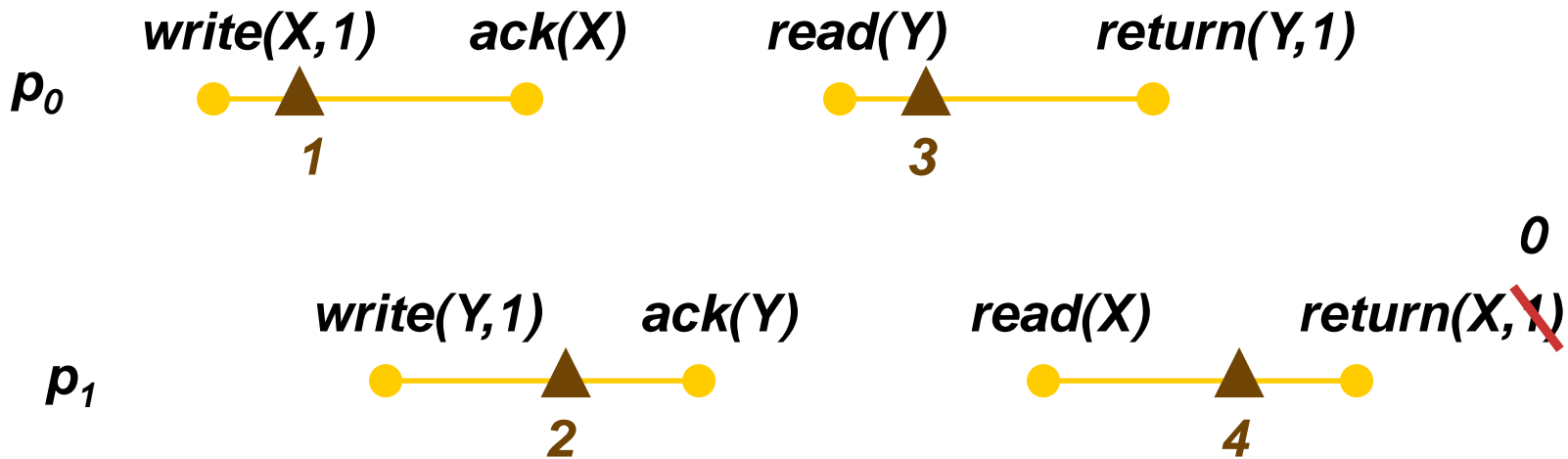
Da li se ova sekvenca može linearizovati?

Da – braon trouglovi.

Primeri mogućnosti linearizacije

12

Neka postoje dve deljene promenljive, X i Y , obe inicijalno 0

Da li se ova sekvenca može linearizovati?

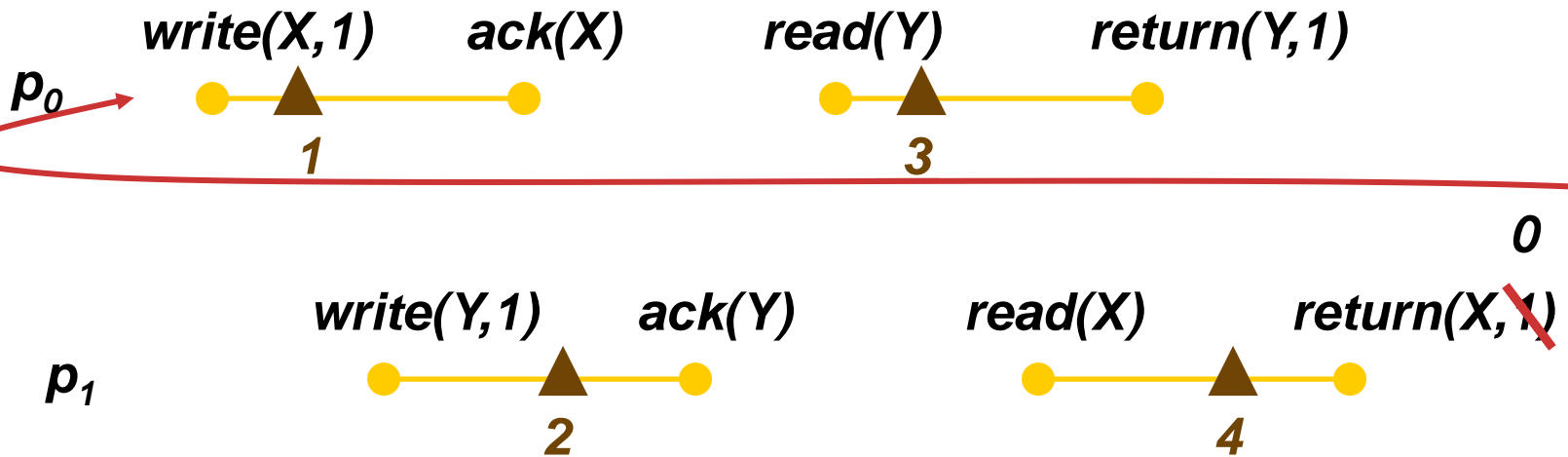
Da – braon trouglovi.

Šta ako $read$ od p_1 vrati 0?

Primeri mogućnosti linearizacije

13

Neka postoje dve deljene promenljive, X i Y , obe inicijalno 0

Da li se ova sekvenca može linearizovati?

Da – braon trouglovi.

Šta ako read od p_1 vrati 0?

Ne – vidi strelicu.

Definicija sekve. konzistentnosti (Sequential Consistency)

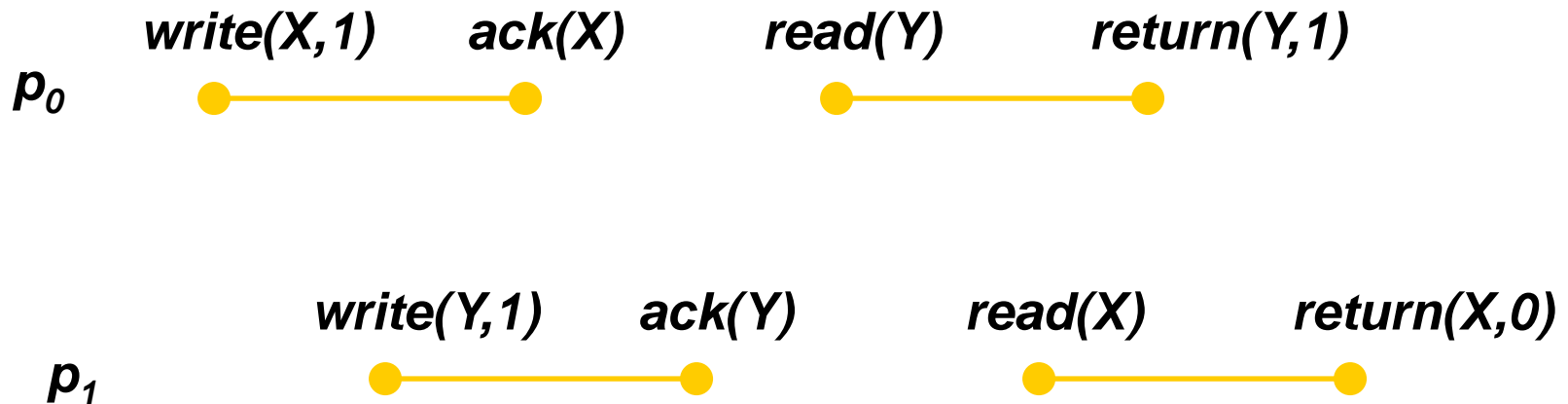
14

- Neka je σ sekvenca poziva i odgovora za neki skup operacija
- σ je **sekve. konzistentna** ako postoji permutacija π svih operacija u σ takva da:
  - $\pi | X$ je legalna (zadovoljava sekve. spec.) za sve prom. X, i
  - ako se odgovor za operaciju O_1 desio u σ pre poziva operacije O_2 *u istom procesu*, onda se O_1 desila u π pre O_2 (π respektuje redosled realnog vremena operacija *od strane istog procesa* u σ)

Primeri sekvencijalne konzistentnosti

15

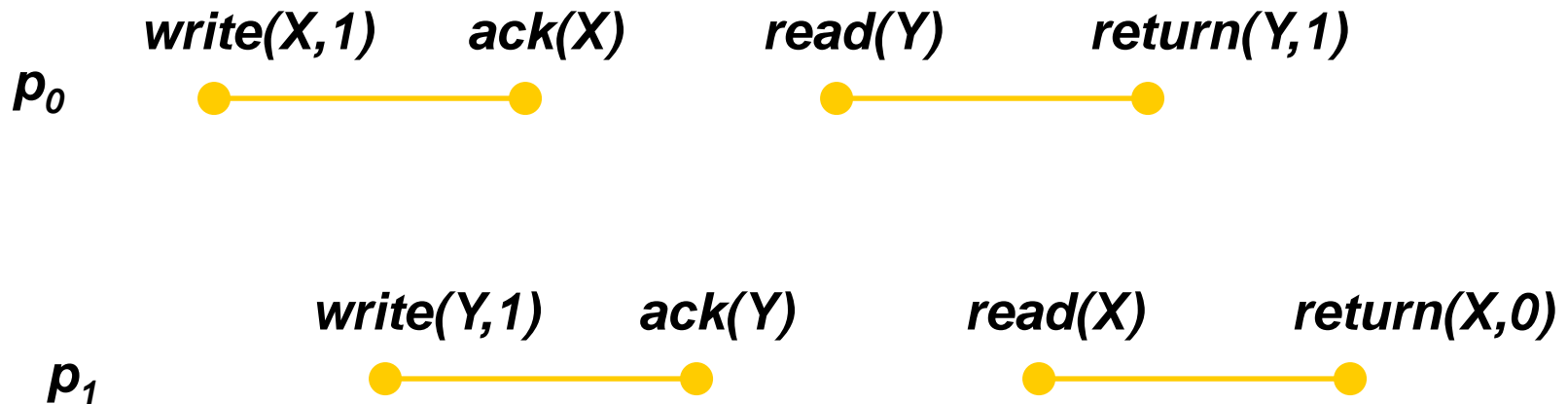
Neka postoje dve deljene promenljive, X i Y , obe inicijalno 0

Primeri sekvencijalne konzistentnosti

16

Neka postoje dve deljene promenljive, X i Y , obe inicijalno 0

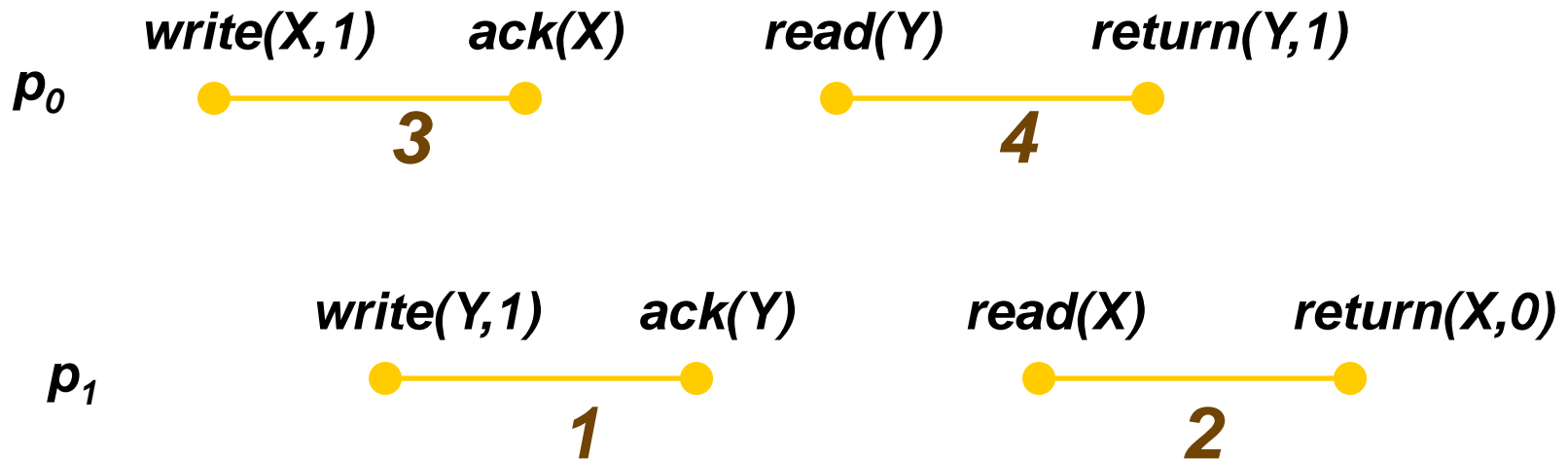
Da li je ova sekvenca sekve. konzistentna?

Primeri sekvencijalne konzistentnosti

17

Neka postoje dve deljene promenljive, X i Y , obe inicijalno 0

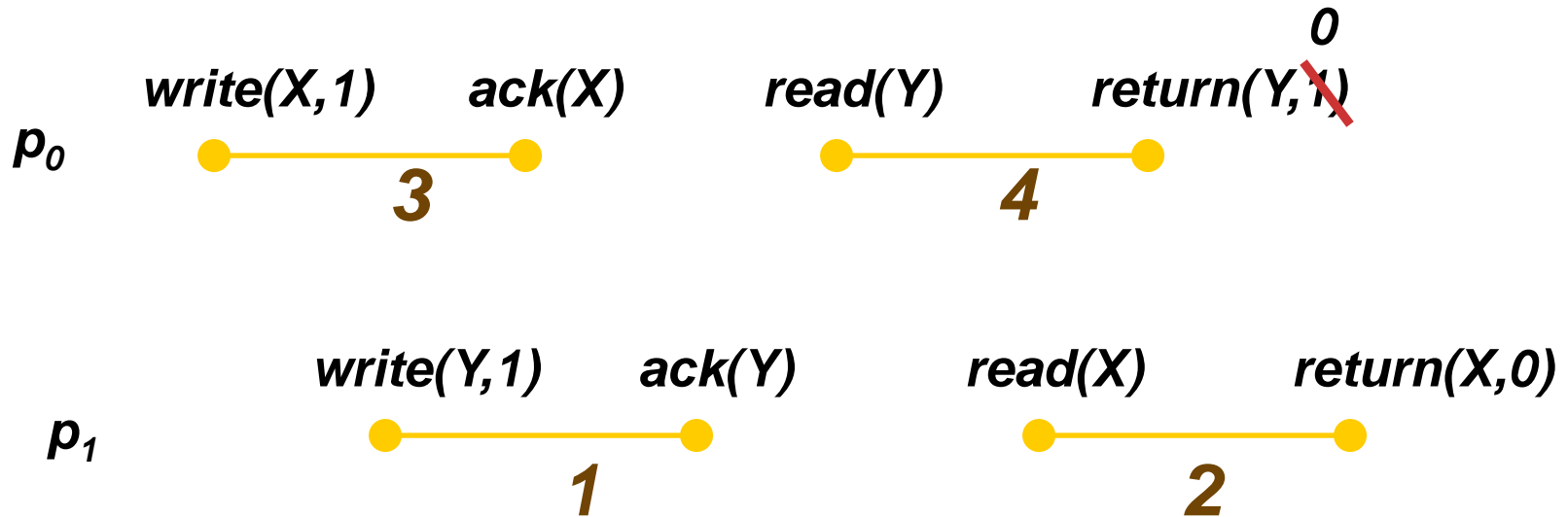
Da li je ova sekvenca sekvencijalno konzistentna?

Da – braon brojevi.

Primeri sekvencijalne konzistentnosti

18

Neka postoje dve deljene promenljive, X i Y , obe inicijalno 0

Da li je ova sekvenca sekve. konzistentna?

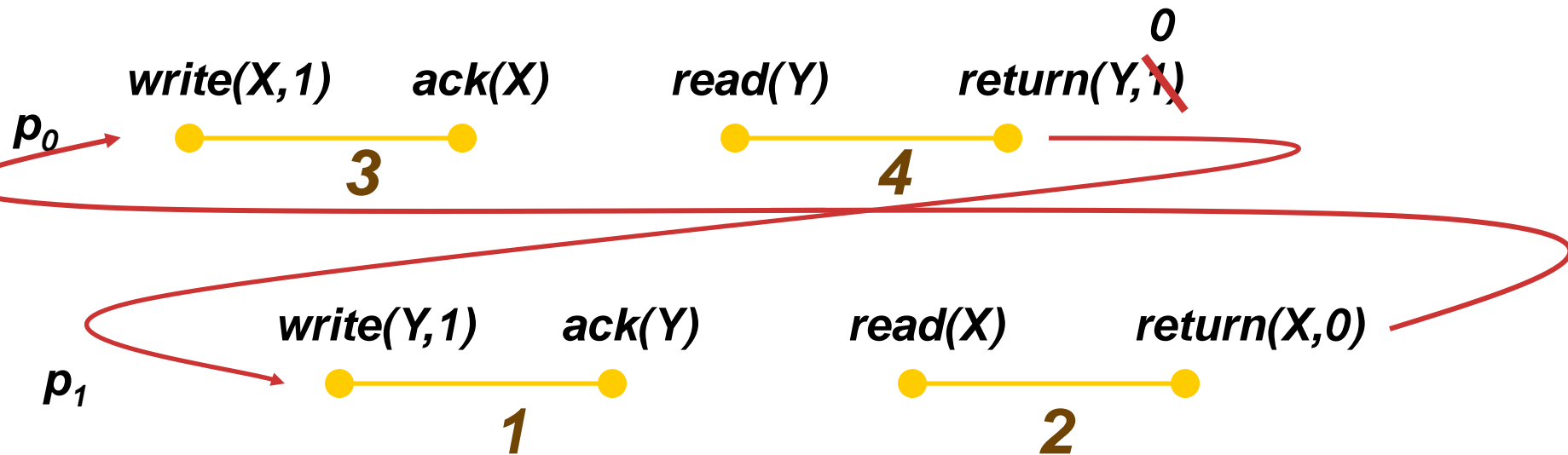
Da – braon brojevi.

Šta ako $read$ od p_1 vrati 0?

Primeri sekvencijalne konzistentnosti

19

Neka postoje dve deljene promenljive, X i Y , obe inicijalno 0

Da li je ova sekvenca sekve. konzistentna?

Da – braon brojevi.

Šta ako $read$ od p_1 vrati 0?

Ne – vidi strelice.

Specifikacija deljene memorije čije sekvence se mogu linearizovati

20

- Ulazi su pozivi operacija deljenih objekata
- Izlazi su odgovori iz deljenih objekata
- Sekvenca σ je u dopuštenom skupu ako i samo ako:
  - ▣ *Korektna interakcija*: svaki proc. ima naizmenične pozive i odgovarajuće odzive
  - ▣ *Životnost*: svaki poziv ima odgovarajući odgovor
  - ▣ *Mogućnost linearizacije*: σ se može linearizovati

Specifikacija deljene memorije koja je sekvencijalno konzistentna

21

- Ulazi su pozivi operacija deljenih objekata
- Izlazi su odgovori iz deljenih objekata
- Sekvenca σ je u dopuštenom skupu ako i samo ako:
  - ▣ *Korektna interakcija*: svaki proc. ima naizmenične pozive i odgovarajuće odzive
  - ▣ *Životnost*: svaki poziv ima odgovarajući odgovor
  - ▣ *Sekvencijalna konzistentnost*: σ je sekvencijalno konzistentna

Algoritam deljene memorije čije sekvence se mogu linearizovati

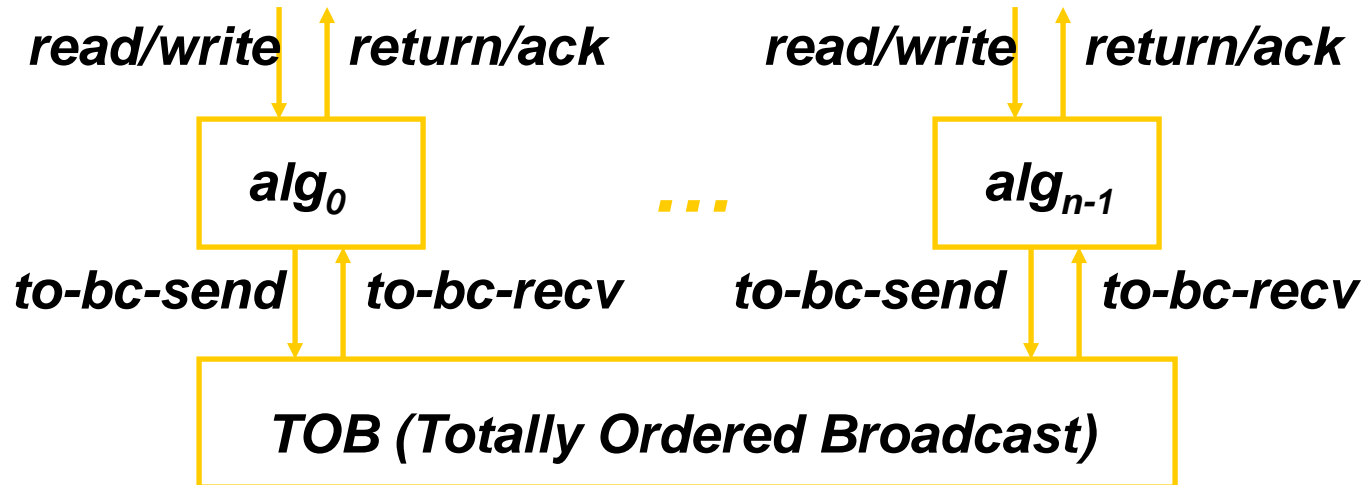
22

- Koristi slanje poruke svima (broadcast) u skladu sa totalnim redosledom (total order)
- Svaki proc održava repliku za svaku deljenu promenljivu
- Kad stigne zahtev za čitanje:
  - ▣ pošalji bcast por. koja sadrži zahtev
  - ▣ kad stigne sopstvena bcast por., vrati vrednost lokalne replike
- Kad stigne zahtev za pisanje:
  - ▣ pošalji bcast por. koja sadrži zahtev
  - ▣ nakon prijema, svaki proc ažurira svoju repliku
  - ▣ kad stigne sopstvena bcast por., odgovori sa ack

Simulacija

23

korisnici deljene memorije

Korektnost ovog algoritma

24

- Neka je α bilo koje prihvatljivo izvršenje algoritma za koje važi:
  - ▣ slanje poruka svima u skladu sa totalnim redosledom radi ispravno
  - ▣ korisnička interakcija je ispravna (naizmenični pozivi i odgovori)
- Pokazati da σ (restrikcija α na događaje na vrhu interfejsa) zadovoljava Životnost i Mogućnost linearizacije

Korektnost ovog algoritma

25

- Životnost (svaki poziv ima svoj odgovor): po svojstvu životnosti TOB (Totally Ordered Broadcast)
- Mogućnost linearizacije: Definišimo permutaciju operacija π da bude u redosledu u kom su odgovarajuće bcast por. primljene:
  - ▣ π je legalna: jer su sve operacije konzistentno poređane po TOB.
  - ▣ π respektuje redosled operacije u realnom vremenu: ako se O_1 završi pre nego O_2 počne, bcast od O_1 se obavlja pre bcast od O_2

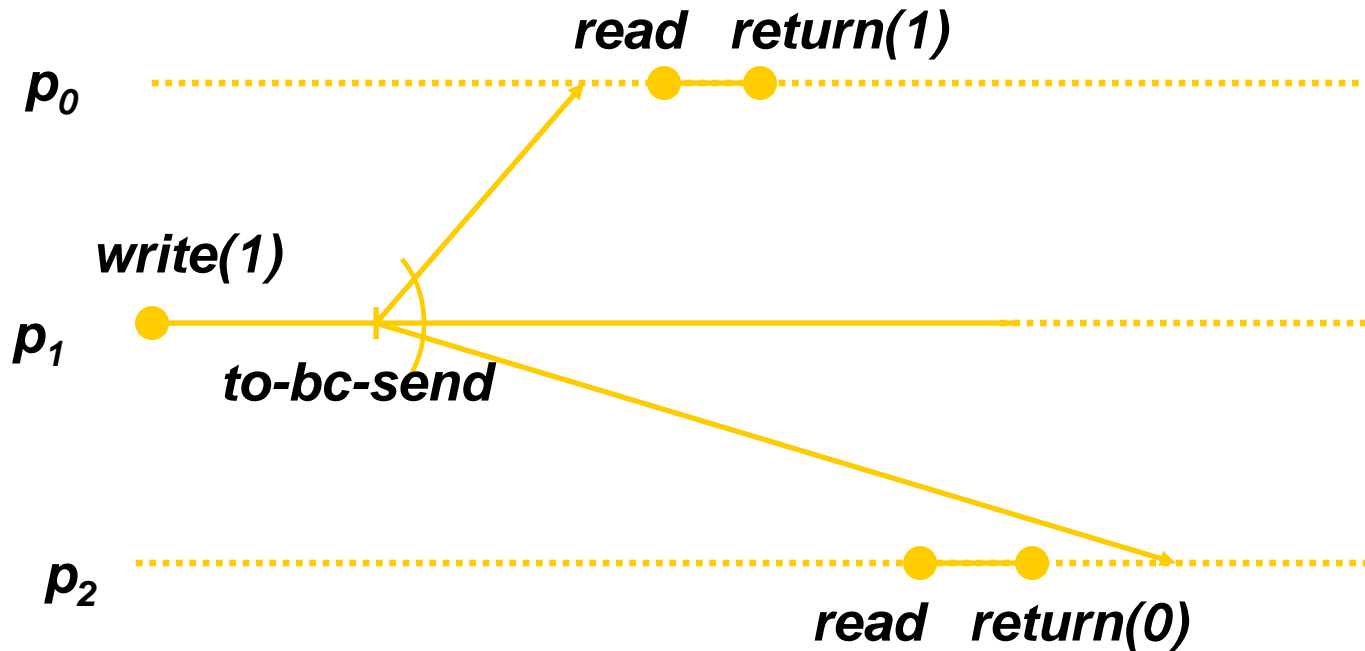
Zašto je potrebno slanje svima (Bcast) kod operacije čitanja?

26

- Slanje svima kod read operacije ne izaziva promene replika, samo kasni odgovore na read op
- Zašto je ono ipak potrebno?
- Pogledajmo šta se dešava ako ga uklonimo

Zašto je read bcast neophodan?

27

Ne može se linearizovati!

Algoritam za sekvencijanu konzistentnost (SC algoritam)

28

- Kao predhodni algoritam, ali bez bcast za čitanja:
- Koristi TOB
- Svaki procesor održava repliku svake deljene promenljive
- Kad stigne zahtev za čitanje:
  - ▣ odmah vrati vrednost lokalne replike
- Kad stigne zahtev za pisanje:
  - ▣ pošalji bcast por. koja sadrži zahtev
  - ▣ nakon prijema, svaki proc ažurira svoju repliku
  - ▣ kad stigne sopstvena bcast por., odgovori sa ack

Korektnost SC algoritma

29

Lema (8.3): Lokalne kopije svakog proc. uzimaju sve vrednosti iz write operacija, u istom redosledu, koji očuvava **redosled nepreklopljenih write operacija**

- ▣ implicira da je redosled write op po proc. očuvan

Lema (8.4): Ako p_i piše u Y i kasnije čita X , onda p_i -jevo ažuriranje njegove lokalne kopije Y (unutar write op) predhodi njegovom čitanju svoje lokalne kopije X (unutar read op)

Korektnost SC algoritma

30

(Teorema 8.5) Zašto važi SC?

- Za bilo koje prihvatljivo izvršenje α , moramo doći do permutacije π operacija deljene mem. koja je:
  - legalna i
  - respektuje redosled operacija po proc.

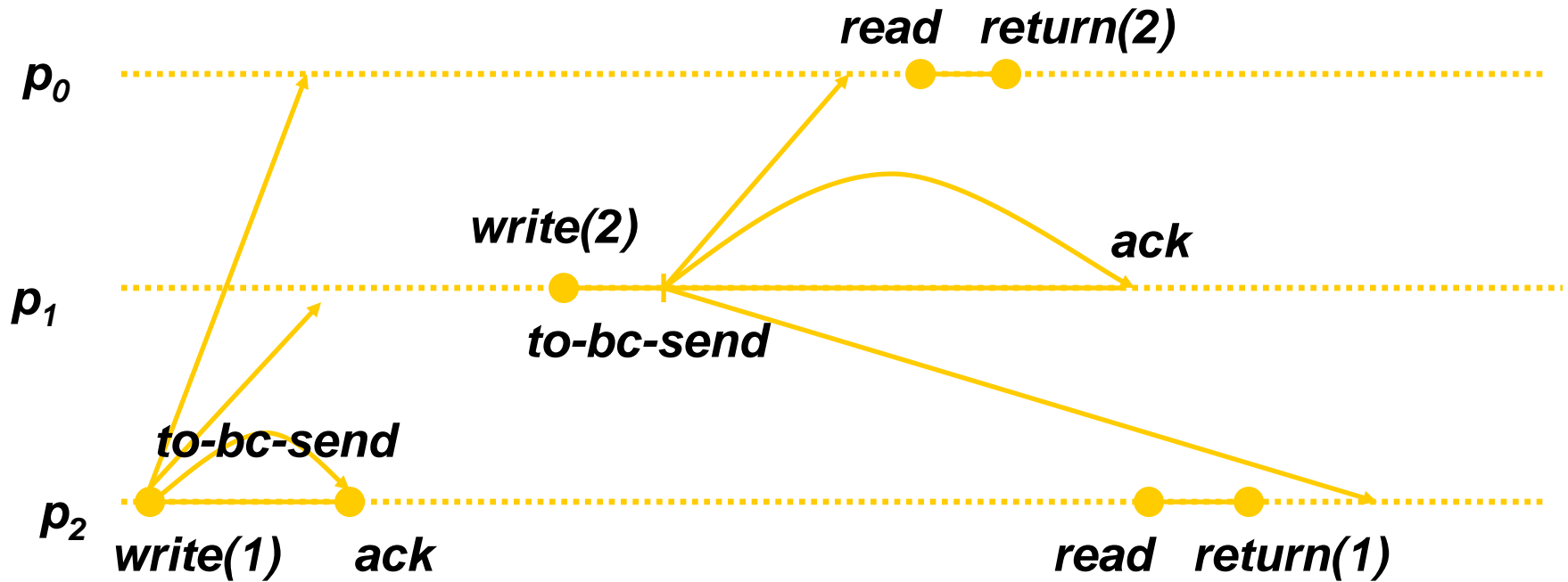
Permutacija π

31

- Ubacite sve write op u π u njihovom TOB redosledu
- Razmotrimo svaki read R u α u redosledu poziva:
  - ▣ neka je R čitanje X od p_i
  - ▣ stavi R u π odmah iza poslednje od ove 2 op:
    1. operacija od p_i koja neposredno predhodi R u α , i
    2. Write op „iz koje R čita“ (izaziva poslednje ažuriranje p_i -jeve lokalne kopije X , koje predhodi odgovoru za R)

Primer permutacije

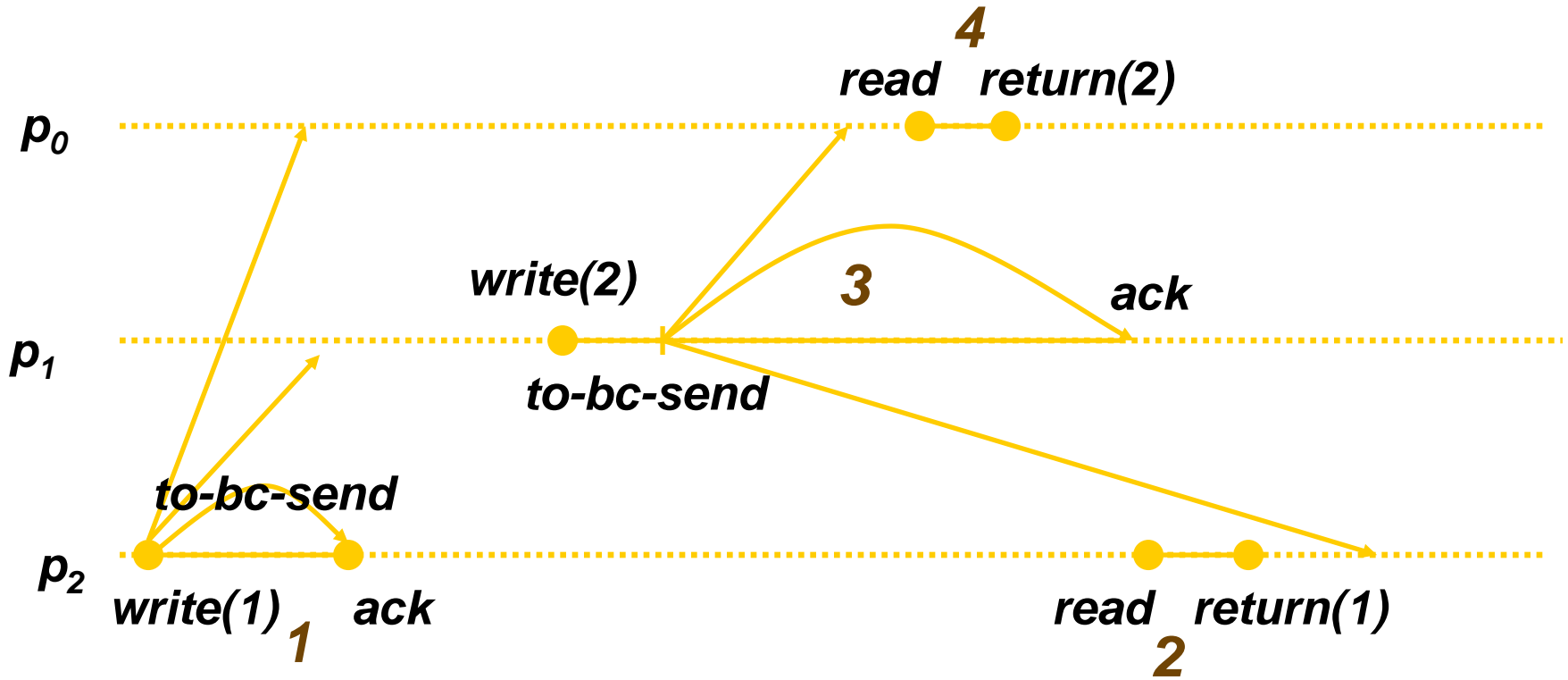
32

Primer permutacije

33

permutacija je data sa braon brojevima

Performansa SC algoritma

34

- Read operacije su implementirane „lokalno“, i ne zahtevaju međuprocesnu komunikaciju
- Zato se read op može posmatrati kao „brza“: vreme između poziva i odgovora je vreme lokane obrade
- Vreme za write op je vreme isporuke jedne to-bcast por (zavisi od implementacije to-bcast)

Alternativni SC algoritam

35

- Postoji alternativni alg koji ima obrnutu performansu:
  - ▣ write op je lokalna/brza (iako se šalju bcast-ovi, ne čeka se da oni budu primljeni)
  - ▣ read op može zahtevati da neki bcast-ovi budu primljeni
- Kao i predhodni SC algoritam, ni ovaj ne obezbeđuje mogućnost linearizacije sekvence op deljene memorije